

МОТИВИ

съгласно изискванията на чл.28, ал. 1. от ЗНА, към предложения проект Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на община Сливен, прилагам мотиви, отговарящи на изискванията на чл. 28, ал. 2 от ЗНА

1. Причини, налагащи приемането на наредбата:

Причините, които налагат приемането на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на Община Сливен, са множеството национални нормативни актове, включително Закона за въвеждане на еврото в Република България, както и актуализиране според действащия Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Голяма част от настоящите такси и цени на услуги не са променяни в последните 10 години. В същото време обществените и икономическите отношения се развиват много динамично. По данни на Националния статистически институт, официално измерената инфлация от 01.01.2012 г. до 31.12.2023 г. е 46.3%. Минималната работна заплата също многократно е увеличавана през годините. Разходите за консумативи са нараснали нееднократно.

Повече от 10 години размерът на таксите и цените на услуги не са актуализирани в цялост, като в този период, обществените отношения от местно значение, които се регулират с подзаконовия нормативен акт, са претърпели съществена промяна. Община Сливен години наред следва фискална политика на запазване ниски размери на местните такси и цени на услуги с цел осигуряване на добра бизнес среда и висок стандарт на живот на гражданите.

След извършен задълбочен анализ на действащите на територията на община Сливен такси и цени на услуги се установи, че размерът на същите не покрива разходите за предоставянето им. В тази връзка и въз основа на Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, са определени, предложените с настоящото предложение такси и цени на услуги.

Предложените нови размери за всяка такса и цена на услуга са формирани при спазване принципите, посочени в чл.8 от ЗМДТ.

В изпълнение на чл.7 от ЗМДТ за предложените изменения на услугите се извърши калкулация, съобразена с обективните настоящи пазарни условия, инфлационните процеси и себестойността на извършените разходи за предоставянето на съответните услуги. Извършените калкулации са в съответствие с Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, съгласно която местните такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата (чл.7, ал.1 от ЗМДТ). Калкулирането се извърши на база отчетените по бюджета на община Сливен разходи за предходната 2023 г. При калкулирането на разходите се използваха средният разход за материали, отразяващ съотношението между общия брой услуги, предоставяни от администрацията, и разходите за материали, присъщи на предоставяните услуги. В резултат на извършената калкулация се установи, че средният приход от предоставянето на услугите не покрива необходимите материално-технически и административни разходи по

предоставяне същите. И предвид факта, че размера на таксите не са променяни от повече от 14 години, същите подлежат на корекция в съответствие на извършваните разходи за предоставянето им. Съгласно посочената методика, разходите които се включват в предоставянето на услугите са следните:

- Преки и непреки разходи за персонал вкл. работна заплата, допълнителни плащания, здравни, пенсионни и осигурителни вноски в т.ч. за възнаграждения и осигурителни плащания на ръководния персонал и на персонала от общата администрация на административната структура и служителите, които по длъжностна характеристика извършват остойностяваните услуги, включително дейности по контрол, надзор или мониторинг.

- Разходи за материали – определени на база извършените разходи за издръжка на работното място на час, които включват и непреките режийни разходи, разходите за външни услуги, режийни, консултантски и други непреки разходи (доставки на материали и услуги, застраховки, командировъчни, наеми на сгради и оборудване, хардуер, софтуер, такси за лицензии и пр.).

- Капиталови разходи, присъщи за остойностяване на услугата – тук се включват и допълнителните разходи, които общината извършва с цел подобряване на градската среда, видеонаблюдението и др.

- Разходи за управление и контрол.

- Разходи по събиране на таксите.

- Други, имащи отношение към формирането на размера на таксата, определени конкретно от Общинския съвет.

При определяне на таксите и цените на предлаганите услуги са взеха под внимание следните фактори:

- Лихвен процент на инфлация за страната;

- Времето, което е необходимо за проучване и обработка на внесената документация за предоставяните услуги, подготовка на становища и доклади, подготовка на документа в административен акт;

- Спецификата на работата обвързана със срокове за извършване на проверки на място;

- Служителите, които взимат участие при обработката на внесената документация;

- Използването на консумативите;

- Нормативно определените срокове за предоставяне на конкретната услуга;

- Огромният обем от преписки;

- Съвместната работа с районните администрации.

В повечето случаи, всяка услуга се разпределя за подготовка и проучване със съответните указания от специалист/експерт, който след подготовка на изходната документация предлага решение и се достига до издаване на административен акт.

При определяне на размера на таксите и цените на услуги са отчетени спецификата на работа, необходимото време за проучване на налична документация, проверка на място, изготвяне на документа, както и разходваните материали, средствата за техническо оборудване и софтуер.

В изпълнение на Закона за въвеждане на еврото в Република България, в настоящата наредба цените на таксите и услугите са изписани в лева и в евро. Като след 01.01.2026 г. ще се прилага цената в евро. До 08.08.2026 г. цените ще останат оповестени в двете валути.

В Държавен вестник бр. № 81 от 24.09.2024г., бе обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/, с който се отлага влизането в сила на разпоредбите, свързани с новите видове основи за определяне на таксата на битови отпадъци. Съгласно ЗИД на ЗМДТ (ДВ бр.81/ 2024 г.) се предвижда, новият ред и новите основи за определяне на ТБО да влязат в сила от 01.01.2026 г..

С Постановление № 93 от 04.04.2024г., Министерски съвет на Република България, прие Наредба за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в ЗМДТ. С нея са разработени нови подходи, които изключват използването на данъчната оценка или балансовата стойност на недвижимите имоти, като основа за определяне на таксата. За реализиране на новите подходи е необходимо да се осигури достатъчна и навременна информация за вземане на решение от страна на Общински съвет гр. Сливен. Декларативният характер на събраната допълнителна информация ще даде възможност по – детайлно да се оцени въздействието на предлаганите промени върху различните категории данъкоплатци – като собственици на жилищни имоти, така и на нежилищни сгради и имоти, като се вземат в предвид различните характеристики на тези обекти, тяхното предназначение и реалното генериране на отпадъци, основани на принципа „замърсителят плаща“.

Съгласно действащата нормативна уредба в страната, новите основи за определяне на Такса за битови отпадъци, трябва да бъдат приети от Общински съвет с изменение и допълнение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги през 2025 г., а към новият ред за определяне на таксата трябва да се премине от 01.01.2026 г.

Според изискванията на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/, Община гр. Сливен е длъжна да предоставя на гражданите и юридическите лица услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци и поддържане чистотата на териториите за обществено ползване. В правомощията на Общински съвет е да определя размер на таксите, като спазва определените в чл. 8, ал. 1 от ЗМДТ, принципи – възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата, създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги, повишаване на тяхното качество и постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси. Според действащата към момента правна уредба, количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на Такса битови отпадъци, съгласно чл. 67 от ЗМДТ. Когато обаче съществуват обективни обстоятелства, които възпрепятстват този принцип, Общински съвет може да приеме други основи, на база на които да определя размера на таксата. Тези основи са разработени подробно в Наредбата за реда за изготвяне и образеца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци от Министерски съвет /МС/.

Съгласно чл.10, ал. 2 от Наредбата на МС, Общинският съвет може да приеме основа или основи, различни от водещата, при условие че съществуват обективни обстоятелства, възпрепятстващи прилагането на водещата основа.

А според ал. 3 от същата разпоредба, основите за определяне размера на таксата за битови отпадъци, които общинският съвет може да приеме, са:

1. за услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране:

- а) индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;
- б) количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;
- в) брой ползватели на услугата в имота;

2. за услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации:

- а) индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;
- б) количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;
- в) брой ползватели на услугата в имота;

3. за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината:

- а) брой ползватели на услугата в имота;
- б) разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот.

В чл. 11, чл.12, чл.13, чл.14, чл.15 и чл.16 от Наредбата са предвидени формули за изчисляване размерът на такса битови отпадъци за видовете основи, които могат да се прилагат при определяне на размерът на такса за битовите отпадъци.

При действащата на територията на община Сливен, а и на територията на цялата страната към настоящия момент система за събиране на отпадъци, точното отчитане на генерирания обем отпадък от всяко домакинство или лице е възможно само в случаите когато домакинството или лицето е единствен ползвател на съответните съдове за отпадъци. т.е. този метод е възможно да бъде прилаган в райони с еднофамилно застрояване които се обслужват с персонални за всяко домакинство съдове за отпадъци.

Сметосъбирането от населението на общината е организирано чрез съдове за групово ползване, с изключение на някои тесни и недостъпни за техника улици където се използват индивидуални съдове с обем $0,1\text{m}^3$. В определени точки на територията на населеното място са разположени определен брой съдове (обикновено с обем от $1,1\text{m}^3$, в много редки случаи 4m^3 , които се ползват от (определена група) домакинствата в района. Често срещана практика е съдовете от определен район да се ползват от домакинства от съседен район (например когато съдовете предназначени за даден район се намират по трасето по което отиват на работа ползватели живеещи в съседни райони).

При групово ползване на съдовете за отпадъци, много често освен домакинства ползватели са и офиси магазини и др. нежилищни имоти. При тази система на сметоизвозване видът и броят на ползвателите на определен съд е непостоянен и варира в много широки граници.

От горепосоченото е видно, че при действащата система на сметоизвозване не е възможно отчитането на количество отпадъци генерирано от всяко отделно домакинство или лице. В тази връзка съответно е невъзможно и определянето на таксата за битови отпадъци според генерираното количество отпадъци.

В допълнение е нужно да се отбележи, че отчитането на количеството отпадъци от всяко отделно домакинство и при система на съдове за групово ползване принципно е

възможно. Реализацията на подобно отчитане обаче изисква цялостно преоборудване на системата на сметосъбиране и сметоизвозване (подмяна на съдовете за събиране на отпадъци както и на сметоизвозващите автомобили), което е свързано с много сериозни инвестиции.

Предвид изложеното, към настоящия момент се явява обективно невъзможно таксата битови отпадъци за жилищни имоти да се определя според количеството им.

С настоящият проект за изменение на наредба, предлагаме собствениците на недвижими имоти, лицата на които им е учредено право на ползване или концесионерите на недвижими имоти, да бъдат задължени да предоставят информация на общинската данъчна администрация, за правилно и обективно определяне на таксата за битови отпадъци, както следва:

- За жилищните имоти на граждани и юридически лица, лицата по чл. 17 подават декларация по Образец № 1 до Кмета на Община гр. Сливен, чрез дирекция „Местни данъци и такси“;
- За нежилищните имоти, лицата по чл. 17 подават декларация по Образец № 2 до Кмета на Община гр. Сливен.

При неподаване на декларация по утвърдените образци, за целите на облагането с такса за битови отпадъци, ще бъдат използвани данни, които са налични в НБД „Население“, ЛБД „Население“, АПИС, НАП, НОИ и други системи и регистри до които Община Сливен има достъп.

2. Цели които се поставят:

Целите, които се поставят при приемането на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на община Сливен, са да се създаде един по-коректен нормативен акт от местно значение, с ясни формулировки на текстовете, който да отговаря на съвременните нормативни актове от по-висока степен и регулираните с тях обществени отношения.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

Прилагането на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на община Сливен, не е свързано с изразходване на допълнителни средства от бюджета на общината.

4. Очаквани резултати от прилагането, включително финансови, ако има такива.

Очакваните резултати след приемане на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на община Сливен, са подобряване на качеството на предоставяните услуги и обслужването на потребителите (физически и юридически лица) на територията на Общината. В тази връзка не се очакват разходи за прилагането на предложената актуализация, а реализиране на повече финансови постъпления в бюджета на община Сливен. Те ще се инвестират в различни направления като обновяване и поддръжка на съществуващата инфраструктура в т.ч. културна и спортна, проектиране и актуализиране на проекти за изграждане на паркови пространства и зони за създаване на достъпна, комфортна и безопасна среда за гражданите и гостите на Община Сливен и подобряване на положителният имидж чрез разнообразието на услуги, които се предлагат.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и предоставяни права на територията на община Сливен, е в съответствие с действащото национално законодателство, като не противоречи на актове от по-висока степен и на актове на Европейския съюз.